

Kodeks for adfærd og etik i sektoren for private vagtselskaber

I. Formålet med en kodeks for adfærd og etik i denne sektor

Sektoren for private vagtselskaber består af næsten 10 000 virksomheder, som beskæftiger omkring 600 000 medarbejdere i Den Europæiske Union. Hvis man tager hensyn til den kommende EU-udvidelse, drejer det sig om 20 000 virksomheder og 1 100 000 ansatte.

I denne sektor stiller kunderne - både på det offentlige og private marked – stedse højere krav til kvaliteten. Den teknologiske udvikling bliver mere og mere avanceret. Sikkerheden for medarbejderne, der ofte er udsat for farlige situationer, udelukker enhver form for amatøragtig optræden. Sikkerheden kræver fra dag til dag en stigende grad af professionalisme.

Den stigende efterspørgsel efter sikkerhed og beskyttelse af goder og personer skal efterkommes med fuld respekt for demokratiet og borgernes retsbeskyttelse. Sektoren kan således bidrage til at udvikle et sikrere samfund, hvor de offentlige og private frihedsrettigheder kan udøves uden begrænsninger.

Sektoren for private vagtselskaber er derfor meget vigtig for de nuværende og kommende EU-medlemsstater og for borgerne.

CoESS og UNI-Europa har afdækket visse problemer, som hindrer sektorens udvikling på europæisk plan. De nationale lovgivninger er undertiden utilstrækkelige eller ikke-eksisterende og gør det ikke muligt at sikre den professionalisme, som sektoren har brug for. Desuden hindrer forskellene mellem de nationale lovgivninger sektoren i at udnytte fordelene ved den europæiske integration.

CoESS og UNI-Europa mener, at der i forbindelse med den kommende udvidelse af Den Europæiske Union bør indføres en mere harmoniseret lovgivning på europæisk plan for sektoren for private vagtselskaber. Inden for rammerne af den sociale dialog arbejder CoEES og UNI-Europa for at få udviklet europæiske normer og referencerammer, som landene og virksomhederne anvender på frivillig basis, således at det bliver muligt at opnå en harmonisering, der er til fordel for hele sektoren.

I den sammenhæng er det af afgørende betydning, at alle aktiviteter i sektoren gennemføres med den fornødne professionalisme. Denne kodeks er udarbejdet af de repræsentative arbejdsmarkedsparter på europæisk plan (CoESS og UNI-Europa) inden for rammerne af den sociale dialog og har til formål at sikre, at der udvikles normer for adfærd og etik til fordel for virksomheder, ansatte, kunder og samfundet som helhed.

II. Kodeksens rammer og indhold

Adfærdskodeksen beskriver en række normer, som CoESS og UNI-Europa anbefaler alle sektorens virksomheder og medarbejdere at følge.

Kodeksen indeholder en struktureret gennemgang af visse etiske aspekter af denne sektors aktiviteter; overholdelse af disse regler er efter CoESS's og UNI-Europas mening en grundlæggende forudsætning for et mindstemål af professionalisme og kvalitet.

Hvis denne kodeks skal blive en succes, skal alle involverede parter – virksomhedsledere, medarbejdere, fagforeningsrepræsentanter, nationale fagforeninger, nationale branchesammenslutninger og de europæiske organisationer – forpligte sig til at tage denne kodeks til sig, så den kan gennemføres i praksis i sektoren.

III. Principper

1. Overholdelse af reglerne for sektoren

Generelt findes der i de europæiske lande strenge, lovfæstede regler for, hvordan man opretter og driver et privat vagtselskab. Lederne af disse selskaber er forpligtede til at overholde alle regler og lovbestemmelser for sektoren. De skal i alle deres aktiviteter udvise åbenhed og gennemsigtighed over for medarbejdere, kunder (offentlige og private) og kompetente offentlige myndigheder.

I lande med begrænset eller ingen national lovgivning er det op til virksomhedslederne, medarbejderne og deres repræsentanter at arbejde for at få udviklet en hensigtsmæssig lovgivning via de organisationer, der repræsenterer deres interesser.

Alle aktører i sektoren skal uanset status i hele deres virke bidrage til at overholde og forbedre lovgivningen i deres land og i hele EU.

2. Gennemsigtige procedurer og systemer i virksomheden

Private vagtselskaber skal så vidt muligt sikre, at de interne procedurer i organisationen er gennemsigtige og anvendes på alle berørte parter uden forskel.

Det er medarbejdernes og deres faglige repræsentanters ansvar på deres respektive ansvarsområder at sikre, at der indføres gennemsigtige procedurer og systemer som led i de aftaler, der indgås på virksomhedsplan.

3. Tilladelser og godkendelser

Et selskab, der arbejder eller ønsker at arbejde i denne sektor, skal opfylde den gældende nationale lovgivning for at få de nødvendige tilladelser og godkendelser for virksomheden og ledelsen.

De faglige sammenslutninger i denne sektor skal sikre, at alle medlemmer opfylder denne forpligtelse.

CoESS og UNI-Europa mener, at tilladelser til at udøve dette hverv skal gives på et uvildigt grundlag i overensstemmelse med rimelige, gennemsigtige procedurer, som skal anvendes uden forskel på alle virksomheder uanset størrelse.

4. Udvælgelse og ansættelse

Udvælgelse og ansættelse af medarbejdere er vigtige begivenheder i et privat vagtselskabs virke. Kvaliteten og værdien af de ydelser, disse selskaber leverer, afhænger i høj grad af kvaliteten og kvalifikationerne hos dem, som yder tjenesterne i praksis.

Det er derfor af særlig vigtighed at udvælge nye medarbejdere på grundlag af objektive kriterier, således at det er muligt at vurdere ansøgerens faglige kompetence. Lige så vigtigt er det at tage hensyn til ansøgerens moralske habitus. Selskabet sikrer sig i forbindelse med ansættelsen, at arbejdstageren har alle de basiskundskaber, der er nødvendige for at kunne arbejde i et privat vagtselskab.

Uanset respekten for privatlivets fred mener CoESS og UNI-Europa, at vedtagelse og håndhævelse af strenge regler for de ansattes baggrund bør prioriteres højt i denne sektor, og de kræver, at de offentlige myndigheder aktivt indfører effektive procedurer på området.

5. Faglig uddannelse

Virksomheden tillægger faglig uddannelse stor betydning.

Basisuddannelse:

CoESS og UNI-Europa mener, at det er yderst vigtigt, at nyansatte får en grunduddannelse, som gør det muligt for dem at erhverve den nødvendige kompetence til at udføre deres arbejde. CoESS og UNI-Europa mener, at de nationale love eller normer bør indeholde et krav om faglig uddannelse af høj kvalitet, og at tildelingen af godkendelser bør gøres betinget af, at virksomheden forpligter sig til at tilbyde en uddannelse, som sikrer pålidelige virksomheder og medarbejdere af høj kvalitet.

Virksomheden sikrer som mindstemål, at dens medarbejdere har fulgt og bestået basisuddannelsen i overensstemmelse med gældende lovgivning eller normer. Hvis der ikke findes sådanne regler eller normer, forpligter virksomheden sig til inden udløbet af en forud fastsat frist at give sine medarbejdere en uddannelse, som mindst svarer til indholdet af den europæiske vejledning for faglig uddannelse af vagtpersonale udarbejdet af CoESS og UNI-Europa inden for rammerne af den sociale dialog.

Specialuddannelse:

Virksomheden sikrer ligeledes, at medarbejdere, der ansættes til at udføre specialopgaver, har fulgt og bestået en tilsvarende uddannelse i overensstemmelse med gældende lovgivning eller normer på nationalt plan. Hvis der ikke findes sådanne regler eller normer, skal virksomheden bestræbe sig på inden for en forud fastsat frist at give den pågældende en til opgaven svarende uddannelse.

Efter- og videreuddannelse:

Virksomhederne bestræber sig på at give deres medarbejdere mulighed for efteruddannelse, både af hensyn til ajourføring af deres faglige kvalifikationer og af hensyn til deres karriereudvikling. Brugen af ny teknologi forudsætter ligeledes permanent videreuddannelse af personalet.

Alle medarbejdere i private vagtselskaber skal være bevidste om vigtigheden af livslang uddannelse. Denne bevidsthed skal medføre en positiv holdning til de uddannelsesmuligheder, som virksomheden tilbyder dem, og til ethvert andet uddannelsesprogram, som de måtte få adgang til gennem de kompetente uddannelsesinstitutioner. Det er desuden de faglige repræsentanternes ansvar at få de ansatte til at indse vigtigheden af efteruddannelse.

I det omfang det er muligt, skal medarbejdernes repræsentanter høres om udviklingen og evalueringen af de efteruddannelsesprogrammer, som virksomheden gennemfører, for at sikre deres anvendelighed, kvalitet og relevans og for at sikre, at de fører til de ønskede resultater.

6. Faglige forhold i virksomhederne

CoESS og UNI-Europa understreger vigtigheden af en konstruktiv social dialog mellem arbejdstagernes fagforeninger og arbejdsgiverorganisationerne på alle niveauer (på europæisk og nationalt plan og på virksomhedsplan).

CoESS og UNI-Europa er overbevist om, at den sociale dialog er det bedste middel til at gøre alle private vagtselskaber mere professionelle.

CoESS og UNI-Europa anbefaler alle selskaber og arbejdstagere at indføre og/eller forbedre strukturen for den sociale dialog og udvikle den, så det i højere grad bliver muligt at tage hensyn til alle parter behov og ønsker.

På virksomhedsniveau forudsætter denne dialog en gensidig anerkendelse af hhv. virksomhedens ledelse og de faglige organisationer, som er repræsenteret i virksomheden. Med henblik på at skabe den nødvendige konsekvens mellem den sociale dialog i virksomheden og på de øvrige niveauer (nationalt og europæisk) bør parterne overveje at tilslutte sig de repræsentative organisationer på nationalt plan, som er anerkendt af hhv. CoESS og UNI-Europa.

7. Arbejdsvilkår

Da den menneskelige faktor spiller en overordentlig vigtig rolle i aktiviteterne i denne sektor, er gode arbejdsvilkår et afgørende element i udviklingen af sektorens virksomheder og det menneskelige potentiale.

De private vagtselskaber forpligter sig til at overholde alle lovgivnings- og aftalemæssige bestemmelser vedrørende disse arbejdsvilkår.

For at gøre sektoren mere tiltrækkende samt øge medarbejdernes tryghed og trivsel og ydelsernes kvalitet mener CoESS og UNI-Europa, at det er nødvendigt at fastlægge og forbedre arbejdsvilkårene gennem forhandlinger på nationalt plan og virksomhedsplan.

7. Løn og indtægter

Et kvalitetsarbejde skal lønnes efter fortjeneste.

Et korrekt lønniveau bidrager desuden til at gøre sektoren mere tiltrækkende, viser, at den har nået et vist modenhedsniveau, og gør det muligt at anerkende medarbejdernes indsats. Med et korrekt lønniveau mindsker man risikoen for illoyal konkurrence, øger produktiviteten og sikrer et højt kvalitetsniveau.

CoESS og UNI-Europa tilskynder de parter, der deltager i lønforhandlinger, til at fastsætte et lønniveau, som sikrer respekt for og anerkendelse af arbejdet og de særlige forhold, det gennemføres under, og som samtidig også sikrer virksomhedens konkurrenceevne.

8. Sikkerhed og sundhed

Erhvervsrisikoen er stor i visse dele af denne sektor. Normerne for sundhed og sikkerhed for medarbejdere i private vagtselskaber skal som mindstemål gælde i alle sektorens virksomheder for at sikre den bedst mulige forebyggelse af erhvervsrisici.

Disse normer skal regelmæssigt revideres af arbejdsmarkedets parter og de kompetente myndigheder i fællesskab, således at hensynet til medarbejdernes sundhed og sikkerhed tilgodeses.

9. Lige muligheder og ligebehandling

CoESS og UNI-Europa arbejder for at skabe et demokratisk, åbent og solidarisk samfund.

De mener, at arbejdsmarkedets parter på alle niveauer ligeledes bør påtage sig deres ansvar for fremme af lige muligheder og bekæmpelse af alle former for forskelsbehandling.

Private vagtselskaber skal overholde princippet om ikke-diskrimination og sikre fuldstændig integration i arbejdsmiljøet af alle medarbejdere uanset etnisk eller social oprindelse, farve, medlemskab af en fagforening, køn, religion, politisk overbevisning, nationalitet, seksuel orientering eller ethvert andet distinktiivt træk.

10. Arbejdets tilrettelæggelse

CoESS og UNI-Europa mener, at der bør findes en rimelig balance mellem sikkerhed i arbejdet og privatlivets kvalitet på den ene side og kundens krav på den anden.

På virksomhedsniveau bør parterne forhandle sig frem til løsninger, som gør det muligt at modernisere arbejdets tilrettelæggelse for at gøre sektoren mere professionel, fremme den teknologiske udvikling, forbedre tjenesternes kvalitet og styrke kundernes tilfredshed, samtidig med at man forbedrer medarbejdernes arbejdsvilkår, udvikler og skaber tryghed i jobbet, sikrer en regelmæssig månedlig mindsteløn og bedre uddannelse samt indfører systemer til forebyggelse af erhvervsbetingede risici.

Når forhandlingerne vedrører forhold som arbejdstid, overarbejde og nat- og weekendarbejde, skal parterne desuden søge at sikre en bedre sammenhæng mellem arbejds- og privatliv for medarbejderne.

11. Forhold til kunderne

CoESS og UNI-Europa konstaterer, at kontrakter om vagtservice stadig alt for ofte går til den lavestbydende virksomhed uden hensyn til ydelsens kvalitet, arbejdsvilkår, personalets uddannelse eller virksomhedernes ry. Denne situation kan medføre illoyal konkurrence og ulovlig, uprofessionel praksis,

som CoESS og UNI-Europa og deres respektive medlemmer ikke forsømmer nogen lejlighed til at fordømme.

Det er derfor den enkelte nationale sammenslutning af private vagtselskaber og dennes medlemmer, der skal overtale kunderne (offentlige og private) til at vælge den bydende virksomhed, som tilbyder det bedste forhold mellem pris og kvalitet¹. De private vagtselskaber tilser også, at kunderne sikrer overholdelse af princippet om lige muligheder og ikke-diskrimination over for de medarbejdere, der stilles til deres rådighed, gode arbejdsforhold for medarbejderne og deres trivsel på arbejdspladsen.

12. Forhold til politiet

Enhver vagtservice skal ydes i respekt for lovgivningen og det praktiske samarbejde med de nationale myndigheder og især politiet.

Med respekt for de forskellige parters kompetenceområde påhviler det hvert enkelt vagtselskab og medarbejder at udvikle en god kommunikation og et godt, åbent og konstruktivt samarbejde med politiet. Desuden er det virksomhedernes ansvar at give medarbejderne de nødvendige oplysninger til at sikre dette samarbejde, ligesom virksomhedernes ledere og medarbejdere skal respektere reglerne om fortrolighed.

13. Forholdet mellem private vagtselskaber

De private vagtselskaber forpligter sig til at gennemføre deres aktiviteter i respekt for reglerne om loyal konkurrence og moralsk adfærd. De afholder sig fra at anvende arbejdskraft med falsk status som selvstændig eller lignende arrangementer med det formål at undgå indbetaling af skat eller socialsikringsbidrag, således at priserne presses ned.

IV. Gennemførelse og opfølgning af adfærdskodeksen

CoESS og UNI-Europa mener, at de faglige repræsentanter i den enkelte virksomhed indtager en central plads i den konkrete gennemførelse af denne adfærdskodeks.

CoESS og UNI-Europa opfordrer indtrængende virksomhedsledelsen og medarbejderne til at indarbejde principperne i denne kodeks i deres daglige arbejde. Samtidig opfordrer de arbejdsgivernes og arbejdstagernes organisationer til at fremme kodeksens anvendelse mest muligt.

CoESS og UNI-Europa forpligter sig til regelmæssigt at følge op på og evaluere kodeksens gennemførelse inden for rammerne af deres sociale dialog. Det er derfor vigtigt, at der både i virksomhederne og på nationalt plan sikres en opfølgning på og evaluering af dens gennemførelse.

Undertegnet i Bruxelles, den 18. juli 2003

Bernadette Tesch-Sékol
Regional sekretær
UNI-Europa

Marc Pissens
Præsident
CoEES

¹ CoESS og UNI-Europa har udgivet en vejledning om tildeling af kontrakter vedrørende vagtservice (www.securebestvalue.org).